

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 160 (3322) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Ötven hold föld a hadiárványoknak

(P. I.) Pár szavas hír adta tudtul a nagyközönségnek — bár az ajándékozó nem hírek szánta — hogy egy erdélyi földbirtokos 200 holdas ősi birtokából 50 holdat felajánlott a mostani háboruban elesett hősök hadiárványai számára. Ez az ötven hold az egész birtok negyedrészt jelenti. A kétszázholdas birtokos még Erdélyben sem tekinthető Krózusnak. Kétszáz hold biztos létalapot jelent egy középosztálybeli család számára. Még arra is elég, hogy a család felemelkedésének alapja és forrása legyen. De kétszáz holdat ritkán szoktak még örökösödési eljárásban is felaprózni. Annál kevésbé szoktak ötven holdakat kiszakítani belőle ajándékképpen. Ezért kell felfigyelnünk a hírre és ezért kell levonni belőle az önként adódó következtetést.

Vagyonának egy negyedét adta a hazának a kétszázholdas erdélyi földbirtokos. Nem parancsszóra, nem sürgetésre, hanem önként. Nem követelte tőle senki, nem jelentkezett igénylő. Az ő fejében született meg a gondolat és az ő akarata váltotta valóra. Ma, amikor a földkérdés a háborus idők dacára is nemzeti életünk központjában áll, ez a példa beszédes utmutatás sokak számára. Nem a földkérdés demagógiájára gondolunk, amikor ezt hangoztatjuk. Nem földosztás a földkérdés megoldása. Inkább lehet annak nevezni az erdélyi földbirtokos nemes tettet.

De minden más tekintetben is példaadó az ötven hold hazafias felajánlása. Sürgető közösségi parancs hangjait halljuk ki belőle: Ha adsz, akkor adjál! Nem lehet fillérekkel eleget tenni a közösséggel szemben fennálló kötelezettségeknek. Nem lehet kolduspolitikával megoldani az elosztás problémáit. Nem lehet morzsákat hullatni ott, ahol a kövér falat is kevés. Viszont nem megoldás az sem, ha a tehetőseket kényszerítik az adakozásra. A megoldás csak az lehet, amelyre példát a kétszázholdas erdélyi földbirtokos mutatott. Önként adni és eleget, sőt sokat adni azoknak, akik tehetik, akiknek még marad elég arra, hogy tisztességesen megéljenek. Mert a megoldások csak úgy érnek valamit és csak akkor járnak maradandó sikerrel, ha lélek is van bennük. Csak ez alapozhatja meg létüket és állandóságukat.

A kétszázholdas erdélyi földbirtokos azért is példa, mert jóval erején és tehetségén felül adott vagyonából. Mennyivel inkább így kellene tenniök azoknak, akiknek jóval több van, akik igazán tulságosan nagy karéjt szelnek le tulságosan élesre fent késükkel a nemzet nagy kenyeréből. Ezek számára szinte már nem is példaadás a kétszázholdas erdélyi földbirtokos tette hanem parancs.

Egy fecske nem csinál nyarat — szokták mondani. Egy példa még nem

Róma központjába költözik a Szentatya, ha újabb légitámadás éri az Örök Várost

Mint Róma püspöke, osztozni akar a város sorsában. — Szicília déli részén harcoló német-olasz csapatok megteremtették az összeköttetést a főerőkkel

Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Vatikáni körökben kijelentték, hogy a pápa abban az esetben, ha Rómát továbbra is támadják, elhagyja Vatikánvárost és Róma belsejében száll meg a római püspökség valamelyik palotájában. A pápai székhelynek elhagyásával a pápa kifejezésre akarja juttatni, hogy nemcsak a katolikus egyház feje, hanem Róma püspöke is és Róma sorsában osztozni akar.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Szicília déli részén harcoló német és olasz csapatok, amelyek rugalmas védekező harcok közben súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek, megteremtették az összeköttetést a főerőkkel. Ezek az előrsők az utóbbi napokban rendkívül nehéz feladatot hajtottak végre. Egy Tigris páncélos megsemmisített 4 darab ellenséges partraszállóhajót és egy partraszállást fedező hajót.

Szicília déli részén beszüntette támadását az ellenség

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Szicília déli részén az ellenség előnyomulása nem tudott előrejutni, 9 páncélos és 5 darab repülőgépet elvesztése után az ellenség beszüntette támadását. Aikkor a nyugati szárnyon a tengelycsapatok védelmében a támadás megakadt, az ellenség keleti irányban is gyakorolta a nyomást. Cataniai felnyugatra páncélosoktól támogatott erők csak egy helyen tudtak belőrní a német vonalakba, de ellentámadással itt is visszaszorították az ellenséget. Az ellenség 12 nehézpáncéloszt veszített. Ejszaka német repülők elsüllyesztettek 10

ezern tonnával nagyobb ellenséges hajót és egy másik hajót megrongáltak. Olasz repülők elsüllyesztettek egy rombolót és egy 12.000 tonnás teherhajót. Megsemmisítettek egy nehéz páncéloszt is.

Berlinből jelentik: (B. T.) A német fővárosba érkező jelentések szerint a legutóbbi 24 órában alig változott a helyzet. A harcok nem eszökkenő erővel folynak, anélkül, hogy az ellentél jelentősebb előnyt elért volna. Egyébként megállapítják, hogy az angolok 10 hadosztályt tettek partra és így fölénybe kerültek.

Német gyorsnászádok sikeres támadása angol hadihajók ellen

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Német gyorsnászádok, amelyek Szicíliai keleti partjai mellett tevékenykednek, elsüllyesztettek egy angol rombolót. Egy közepes nagyságú rombolót, valamint egy 3000 tonnás gőzös is elsüllyesztettek. Egy 8000 tonnás gőzöst is megtorpedóztak. A sikeres támadásban csak egy gyorsnászád rongálódott meg. Egy német tengerész életét veszítette.

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az olasz és német tengeri és légi egységek július 1. és 18. között összesen 93 angol-szász hajót elsüllyesztettek el 603.000 tonnával, 64 hajót 406.000 tonnával a Földközi ten-

geren süllyesztettek el. A fenti időközben az olasz és német légitámadások, illetve a légvédelem összesen 236 angol-szász repülőgépet lőtt le.

Rómából jelentik: (MTI) Mint a Popolo di Roma közli, az 5-ik olasz hadtest parancsnoksága felhívást intézett a hadtest területén élő lakossághoz. A felhívás ezt mondja: Abban az esetben, ha az ellenség támadást kísérel meg Toscana és Laciun tartományok ellen, e területeket azonnal készült-ségbe helyezik.

Berlinből jelentik: (B. T.) Az olasz kérdés politikai része továbbra is ugyancsak foglalkoztatja az angol sajtót. A konzervatív párti lapok követelik, hogy az eddiginél sokkal érthetőbben nyilvánítsák ki az olaszok előtt, hogy a szövetségesek táborában miként képzelik el Olaszország jövőjét.

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: A brit támadás Catania ellen azzal kezdődött, hogy éjszaka a német biztosító vonalak mögött ejtőernyősök szálltak le. A német katonák azon-

nal megkezdték az ejtőernyősök összegyűjtését. Ekkor nehéz hajóágyuk tüzeltek a terepre. Az ellenséges repülőgépek újabb ejtőernyősöket bocsátottak le. Elkeseredett közelharc fejlődött ki, amelyben a brit ejtőernyősöket felmorzsozták. Még az éjszaka folyamán teljesen megszállították a terepet az ellenségtől.

Sziciliában a helyzet nem változott különösen, annak ellenére sem, hogy az ellenség nyomása erősödött. Áttekintve az angol és amerikai kötelekek részesedését az ellenség szicíliai vállalkozásában, megállapítható, hogy az angol csapatok tulsúlyban vannak.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A német légitörő a keleti arcvonal főharcszakaszán több mint kétezer repülőgépet lőtt le az elmúlt napokban és ezzel megszerezte a légifölény.

JAPAN ELLEN HOSSZU HADJÁRATRA KÉSZÜLT FEL AZ AMERIKAI HAJÓHAD

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Sigeimicu japán külügyminiszter kedden délután a császárnak részletes jelentést tett a nemzetközi helyzet legutóbbi alakulásáról.

Genfből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Washingtonból jelentik, hogy Horne ellentengernagy, a haditengerészet hadműveleti osztályának helyettes vezetője a sajtóértekezleten úgy nyilatkozott, hogy az Egyesült Államok hajóhada hosszú haborura készült fel Japán ellen. Az amerikai haderőnek még óriási áldozatokat kell meghoznia a Csendes óceánon és új támaszpontokat kell kiépíteni.

CHILE ÉS PERU NEM TARTJA KIVÁNATOSNAK AZ AMERIKAI KÖZI VÉDELMI BIZOTTSÁG SZEMLEUTJÁT

Madrid. (MTI) A NTL. jelenti: Az Associated Press jelenti, hogy Chile és Peru alkalmatlannak találta az amerikai közeli védelmi bizottság tervezett szemleutját. Értesítették a bizottságot, hogy a látogatás ezidőáig nem kívánatos. Több középamerikai köztársaság egyáltalán nem is válaszolt a bizottság utasításra vonatkozó kérdéseire.

Róma bombázása miatt

Tiltakozó jegyzéket intéz a Szentatya Roosevelt-hez (?)

Róma. (MTI.) Mint Vatikánvárosból jelentik Róma bombázásával kapcsolatban még nem adtak ki hivatalos közleményt, de valószínűnek tartják, hogy a pápa tiltakozó jegyzéket intéz Roosevelthez az örökváros bombázása és a San Lorenzo bazilika elpusztítása miatt. Ez a bazilika a szentszék tulajdona és egyikét alkotja azon négy bazilikának, amelyek a pápa vezetése alatt állanak.

Vatikán. (MTI.) A Stefani jelenti: A szerdai pápai kihallgatás a bombázás következtében elmarad. Kedden a Szentatya kihallgatáson fogadta a torinói érseket, aki beszámolt a legutóbb Torinó ellen intézett légitámadás által okozott kárról.

Berlin. (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenti: A német katolikus püspökök értekezlete részvételtartóan intézett a pápához a San Lorenzo bazilika elpusztítása alkalmából. A távirát kifejezésre juttatja azt az aggodalmat, vajjon sikerül-e a kereszténység hatalmas kultúrértékét átmenteni a háború utáni időkre.

Róma. (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenti: Az olasz lapok kedden újból felhívták a lakosságot, hogy aki csak teheti, hagyja el Rómát. A hatóságok segítségére lesznek a lakosságnak az elköltözésben. A bombázás után sokezer munkásalad hagyta el az Örökvárost.

Ujabb erős utánpótlást tett partra az ellenség Szicíliában

Berlin. (Interinf.) Az ellenség Szicíliában újabb erős utánpótlást tett partra, úgyhogy több mint 10 hadosztállal rendelkezik a szigeten. A partraszállásban alkalmazott hadihajók és az utánpótlást végző hajók nagyszámú angol nemzetiségűek. Ebből a tényből arra lehet következtetni, hogy most már az angolok vették át az Egyesült Államokkal szemben katonailag azt a szerepet, amelyet eddig Angliával szemben annak eged népei játszottak.

Több száz négy motoros repülőgép haltotta végre Róma bombázását

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1151. közleménye: Szicíliában a tengelycsapatok továbbra is szívósan ellenállnak az ellenség nyomásának. Olasz hűvadászok Szicíliától keletre elűszesztek egy 8.000 tonnás gőzöst és egy másikat megtorpedóztak. Torpedóvetőink eltaláltak egy közepes tonnatartalmú kereskedelmi hajót, valamint egy ismeretlen mintájú hadihajót. Az olasz és német bombázók Augusta, valamint La Valetta kikötőjét bombázták és a kikötőben horgonyzó hajókat megrongálták. Több száz 4 motoros repülőgépből álló amerikai alakulat hétfőn Rómában három órán át igen tetemes kárt okozott. Súlyos bombatalálatok értek egyházi és tudományos épületeket. Eddigi megállapítás szerint 166 ember meghalt, 1659 megsebesült. A lakosság példás fegyelméről és nyugalomról tett tanúságot. A légvédelem hét ellenséges gépet, a vadászok 1 gépet lelőttek. A keddre virradó éjjel az ellenséges légierő támadást intézett Nápoly és Lacium több kisebb helysége ellen. Az áldozatok száma csekély.

Megható kegyelettel áldoz Nagyvárad közönsége a hősök emlékének a Haditudósító Kiállításon

Az első három napon 10 ezer látogatója volt a kiállításnak

Nagyvárad, július 22. A Haditudósító Század kiállítása a közönség rendkívüli érdeklődése mellett folyik. Az első három napon több mint 10 ezer ember nézte meg a Sas-palota földszinti előcsarnokában és az emeleti vigadó-helyiségben elhelyezett gyűjteményeket s minden nap újabb és újabb tömegek gyönyörködnek a magyar katonai hősiességét és a Haditudósító Század jelentős munkáját szemléltető kiállításban. A legnagyobb vonzóerő természetesen a mozielőadás filmsorozata s rádióüzenetek küldésének lehetősége. De különös érdeklődést vált ki a képzőművészeti tárlat és talán mindenekelőtt azoknak a felszerelési tárgyaknak a gyűjteménye, amelyekkel a Haditudósító Század harcászati filmfelvételeit készíti és rádióközvetítéseit végzi. A fényképnagyvitások is bámulatra ragadják a közönséget. Megkapóak az orosz életből vett mozzanatok, a harcászati jelenetek és azok a típusok, amelyeket a bolsevik államrendszer-

termelt ki Oroszországban...

A rendezők kiemelik azt a lelki kapcsolatot, amely a kiállítási anyag és a nagyvárad közönség között kialakult. Még egy városban sem történt meg az, ami Nagyváradon minduntalan előfordul: a közönség virágokat hoz a kiállításra és meghatóttan, könnyes kegyelettel helyezi el a hősi halottakra vonatkozó emléktárgyakon.

A nagy érdeklődésre való tekintettel a rendezőség megváltoztatta a kiállítás órarendjét. Az új órarend szerint a kiállítás délelőtt 9-től 13 óráig, délután 15 óra 30 perctől este 20 óráig lesz nyitva, hogy azok is megtekinthessék, akiknek a régi órarend szerint erre nem lehetett alkalmuk. A mozielőadások a jövőben délelőtt 9 óra 30 perckor, 10 óra 45 perckor, 12 órakor, délután pedig 15 óra 45 perckor, 17 órakor és 18 óra 30 perckor kezdődnek. Rádióüzenetek adhatók délelőtt 10-12 órakor és délután 16-19 órakor.

Hatalmas közönség nézte végig a Czája Cirkusz pompás előadását

Csodálatos pontossággal mondja el Fatme a múlt eseményeit

Nagyvárad, július 22. Kétezer is megzavarta a szélvihar kedden délután a Czája cirkusz sátorverését. A munkások órákon át nagy küzdelemben álltak az el-elezabraduló ponyvakkal, itt-ott meg is szakadozott a ma már pótolhatatlan anyag, sok idő telt az ószavarrással is, úgy hogy a hatalmas, kétárbocos ponyvaépítmény nem készülhetett el teljesen a megnyitó előadásra. De a közönséget nem zavarta ez: fél nyolc órakor már tömegével állottak az emberek a bejárat előtt, ahol természetesen a nagy cirkuszoknál kötelező fényár is hiányzott, mert még nem kerülhetett sor az összes lámpák felszerelésére. Majdnem egy órai késéssel kezdődött meg a bemutató előadás, de az érdeklődők helátással és türelemmel vártak, s pont fél 11 órakor, amikor az előtétítési rendelet miatt befejeződött az előadás, még mielőtt valamennyi nagy számot felvonulathattak volna, a hiányok ellenére is megálaphatja a közönség, hogy a Czája cirkusz olyan műsora van, amilyenre hasonló vállalkozás még alig kedvezett a nagyvárad közönségnek.

Fatme, a titkok királynője

Egyik fő attrakciója a cirkusznak egy magyarul is elég jól tudó nagyemű német hölgy, akit Balai Béla reklámfőnök, aki kísérteties zenekísérettel, frakkban jelenik meg vele, így mutatja be:

— Fatme, a titkok királynője.

Valóban háborzongató, amit Fatme művel. A közönség köréből jelentkezők ötszámjegyes számokat jegyeznek fel egy fekete táblácskára s a csodálatos gondolatolvasó, aki a körönd közepén, jó messze a felírt számotól áll, nyom-

ban megmondja, mi von a táblácskán. De ez még semmi. A közönségnek minden rendű és rangú tagjai, a páholytól az utolsó állóhelyekig dátumokat mondanak be neki, amelyek boldog vagy szomorú emlékeik az 6 életükben. És Fatme rövid, izgalmas előadás után kitalálja, hogy mi történt az ismeretlen ur vagy hölgy életében azon a napon. Az egyiknek megmondja, hogy akkor született, a másikkal mosolyogva közli, hogy akkor lépett a házasság igájába; a harmadik családjában halálát történt azon a napon; a negyediknek kisfia látott akkor napvilágot, a második gyermek hét éves házasság után, de ezzel még nincs befejezve — teszi hozzá hallatlan biztonsággal, mert még jön kettő... Az ötödikről kiejti, hogy 1914 november nemtudomhanyadikán megsebesült a harc-téren és egyúttal hadifogságba esett, ahol négy hónapig nyomta a kórházi ágyat. És így tovább. S a dátumokat bemondók hűledezve állapítják meg, hogy minden szóról-szóra úgy van, ahogy a titkok királynője állítja.

Mindenki érzi, hogy valami trükknek mégis csak kell lennie a dologban, de ezt felfedezni teljes lehetetlenség. A közönség halálos csendben, egyre fokozódó izgalommal lesi Fatme teljesítményeit s egy-egy gyöngébb idegzetű hölgy a festék alatt is viaszárgára váltan, láthatóan az ájulással küzd a felindulástól.

Minden műsorszámnak nagy sikere van

A közönség a titkok királynője mellett egy csapásra egész sereg artistát fogadott szeretébe. Bayer kapitány két kis majmával magával ragadta a nézőket. Ezek a matroz ruhába bujtá-

Mozik műsora:

AFOLLÓ: Reszélő köntös,
BELVAROSI: Éjféltre kiderül,
CASINÓ: Az új földesur,
KORONA: Haditudósító kiállítás,

tott majmócskák szemképrázató ügyességel és kacagtató kedvességgel vezettek légtornász mutatványokat. Náluk nagyobb ügyességgel csak a Mady. nővérek mozogtak a levegőben, akik megjelenésükkel is annyira rokonzenevnek, hogy a közönség nem is tudja mutatványaik szemlélésénél a zavartalan szórakozásnak átengedni magát, annyira aggódik értük. De nincs ok a rettegésre: a két kis légtornász otthon van a levegőben.

Nem is említjük meg külön a kutya-művészeket és Moskát, a bohócot, akinek a humora ellenállhatatlan. Az akrobaták egész sorának teljesítményeit nem sorolhatjuk fel külön-külön. De van egy magánszámmal fellépő szép kis akrobatáné, aki a legmagasabb színvonalat képviseli. Oly könnyedén, annyi kecsességgel végzi a legnehezebb mutatványokat, hogy a közönség egyik csodálkozásból a másikba esik. Könynyedség dolgában csak a kínai későbáló mulja felül, aki messziről dobott késekkel úgy tüzdeli körül egy fiatal nő egész alakját, hogy a nézőkben meg-hül a vér...

Az egész műsor rendkívül változatos, szórakoztató, izgalmas és mulatságos, úgy hogy a Czája cirkuszának előreláthatólag igen nagy sikere lesz Nagyváradon. A bemutatkozó előadást is telt ház nézte végig.

A japán nemzet részvétele Róma bombázása alkalmából

Róma. (MTI.): Az olasz reggeli lapok közlik, hogy a japán nagykövet a japán nemzet szeretetét és összetartozását tolmácsolta Róma kormányzójának abból az alkalmából, hogy Rómát bombázták és 50.000 lírát adott át az inségesek megsegítésére.

Róma. (MTI.): Az olasz reggeli lapok közlik, hogy a világ minden részéből táviratot intéztek a Róma bombázása alkalmából a római egyház központjához. Az egyházi hatóságok a világ minden részéből táviratot küldtek.

Róma. (MTI.): A Stefani Iroda jelenti: Az olasz sajtó továbbra is az Örökváros ellen intézett légitámadással foglalkozik. A *Gazeta del Popolo* a többi között megjegyzi, hogy a bombázás világos bizonyítéka annak, hogy az angolszások semmit sem tartanak tiszteletben. még a civilizáció szent jelképét sem. Az Örökvárost azonban sohasem lehet megsemmisíteni. A *Stampa* így ír:

— A Manhattan valamennyi felhőkarcolója nem ér fel a Szent Lőrinc bazilika lerombolt oszlopaival. Ezek a pusztító tenger tulsó partjairól jöttek, hogy átrepüljenek Róma felett és olyan büntényt hajtsanak végre, amittől még a barbárok is tartózkodnak.

Berlin. (Bud. Tud.): Berlinben az az általános felfogás, hogy Róma bombázása annak jeléül tekinthető, hogy ezzel megkezdődött a tulajdonképpeni Olaszország elleni támadás. A németek ismételtelen hangsúlyozzák, hogy a megtorló támadásokat alkalomadtán megteszik. Róma bombázása alkalmat adott arra, hogy a megtorló rendszabályok következményeiért Németországról újra elhárítsa a felelősséget.

Hitler-Mussolini találkozó volt egy északolaszországi városban

Harcbavelett páncélosaiknak több mint felét veszítették el hétfőn a bolsevisták. Felmorzsozták a németek a Cataniában leszállt brit ejtőernyősöket

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról közli a Német TI: A Führer és a Duce július 19-én az egyik északolaszországi városban találkoztak. Katonai kérdéseket beszéltek meg.

Berlinből jelentik: (MTI) A hétfői nap a háború eseményeinek tükrében mindkét harctéren ideiglenes megszilárdulást mutat. Az oroszoknak további erőfeszítéseik ellenére sem sikerült a német frontot sehol sem áttörni. Ha egyes szakaszokon behatoltak is a német állásokba, az ily módon elért területi nyereségek alig jelentékenyek, amelyeket még a legrészletesebb térképen sem lehet feltüntetni. A helyzet tehát a legutolsó 24 órában nem változott. A szicíliai arcvonalon sem történt hétfőn semmi különös változás. Az arcvonal is megszilárdult, legalább is ideiglenesen. Az ellenség még tulerőben van. A harcbevetett ellenséges hadosztályok számát 8-10-re becsülik, amely az utóbbi napokban még emelkedett.

Katonai természetűek voltak Hitler és Mussolini megbeszélései

Berlin. (Interinf.) Berlini körökben úgy tudják, hogy a Führer és a Duce találkozásánál mindkét ország főparancsnokságának főnökei és más vezető katonai személyiségek, valamint szakértők vettek részt. A találkozó kifejezésre juttatta a két nép közös elhatározottságát, hogy a harcot a végső győzelemig folytatják. A Führer hétfőn délelőtt legszűkebb katonai törzsével repülőgépen érkezett az egyik északolaszországi városba, ahol a Duce már várta. A két államfő a legszívesebben üdvözölték egymást. A megbeszélések a délutáni órákig tartottak. A Führer szívélyes búcsút véve a Ducetól, repülőgépen visszatért főhadiszállására.

Berlin. (MTI) A Német TI diplomáciai tudósítója írja: A tengely vezére új találkozásukon a katonai helyzetet tették vizsgálat tárgyává. Foglalkoztak az európai védelmi arcvonal ellen intézett szovjet támadással és a hatalmas szovjet tömegek bevetésével és az angolszászoknak a Földközi-tenger térségében véghezvitt partraszállási kísérletével. Né-

met politikai körök szerint Európa két sorsdöntő harcáról beszéltek és a jelenleg folyamatban lévő harcok belső összefüggését is megvizsgálták. A helyzet tárgyalás, minden illúziót kizáró megvizsgálása alapján a földközi-tengeri helyzet került az előtérbe. A Duce és a Führer, mint a tengelyhatalmak parancsnokai nyilván azokat az intézkedéseket beszéltek meg, amelyek a dolgok állásából adódnak. Hogy ezek az intézkedések katonai természetűek, az a hivatalos közlemény rövid utalásában is kifejeződik. A közlemény egyébként már csak azért is figyelmet érdemel, mert az ellenfél politikai kombinációit semmisíti meg. Hitler és Mussolini találkozásának katonai jellegéről szóló lakónikus megállapítás alkalmas arra, hogy az angolszász kísérletekre válasznak tekintsék. Az angolszászok hadműveleteiket politikai váltópénzre akarták felváltani. Az ellenségnek ez a kísérlete sikertelenségre van ítélve. Ezt mutatja nemcsak az olasz nép szilárd magatartása, hanem ki fog ez ütközni azoknak a döntéseknek következményeiből is, amelyeket a Duce és a Führer az európai sors iránti felelősségük tudatában hoztak.

Sorra meghiusulnak a keleti arcvonalon indított szovjet rohamok

Berlin. (MTI) A Führer főhadiszállásáról közli a Német TI. A vöd-erő főparancsnoksága jelenti: A szovjetnek a keleti arcvonalon indított rohamai hétfőn is meghiusultak a légierőtől kitűnően támogatott német csapatok ellenállásán. 562 szovjet páncélos szétitűntünk. A kubáni hídfőnél több támadást meghiusítottunk a krimszkajai állások ellen. További erősítések harcbevételével az ellenség megismételte áttörési kísérleteit a miusi arcvonalon és a Donec közepső folyásánál. Bjelgorod térségében az ellenség csak helyi támadásokat intézett. Orel térségében a súlyos elhárító harcok továbbtartanak. A szovjetnek állásaink ellen intézett támadásait visszavertük. Más helyeken csapataink kérelhetetlen harcokban meghiusították erős ellenséges gyalogsági és páncélos erők támadását. Sziciliában erős ellenséges gyalogos és páncélos erők támadásait visszavertük. Német és olasz légierő támadásai hétfőn is jó eredménnyel jártak. Egy 10 ezer tonnás ellenséges gözöst elsüllyesztettek. A német-olasz légierő a keddre virradó éjjel Máltát támadta.

kat intézett. Orel térségében a súlyos elhárító harcok továbbtartanak. A szovjetnek állásaink ellen intézett támadásait visszavertük. Más helyeken csapataink kérelhetetlen harcokban meghiusították erős ellenséges gyalogsági és páncélos erők támadását. Sziciliában erős ellenséges gyalogos és páncélos erők támadásait visszavertük. Német és olasz légierő támadásai hétfőn is jó eredménnyel jártak. Egy 10 ezer tonnás ellenséges gözöst elsüllyesztettek. A német-olasz légierő a keddre virradó éjjel Máltát támadta.

pokban, Orel harciterületén volt. Az elkeseredett harc a kora reggeli óráktól a késő éjszakai órákig tartott. Oreltől keletre egy keskeny frontszakaszon a bolsevisták 300 páncélos támadtak. Ezek közül 167 páncélos a német csapatok megsemmisítették. Ugyanezen a szakaszon a német légikötelékek 55 páncélosot pusztítottak el és 74 páncélosot olyan súlyosan megrongáltak, hogy azokat többé nem lehet harcbevetni. Bjelgorod térségében csak helyi harcok voltak. A bolsevista veszteségek azonban itt is igen súlyosak. Bjelgorod harciterületén 88 ellenséges páncélos megsemmisítették meg. A miusi szakaszon a német csapatok ellentámadást indítottak és sok esetben betörttek a készülődő bolsevista csapatok közé. Ezen a szakaszon 86 bolsevista páncélosot pusztítottak el. Összefoglalásként megállapítható, hogy a szovjet a nyári offenzívára készületben tartott hadianyagának egy részét már is felaldozta.

Sikeres ellentámadást indítottak a németek a miusi szakaszon

Berlin. Német csapatok a légierővel valamint a szövetséges hatalmak légikötelékeivel kitűnően együttmű-

ték. A nehézfegyverekben elszívendett szovjet veszteség sem kevésbé súlyos, minthogy mintegy 550 löveget semmisítették meg. Az ellenség 58 gépet vesztett, míg német részről 4 gép nem tért vissza. A hétfői harcok súlypontja épügy, mint az előző na-

Utazásnál
a változó életmód zavarja a rendszeres emésztést. Ez émelygést, fejfájást okoz. Ne felejtse, hogy utazáshoz szükséges a jó hashajtó **PARMO**

tomboló nagy elhárító csatában a hétfői nap folyamán is jelentős eredményeket értek el. Az ellenség 652 páncélosát elpusztítottuk és ezzel újabb csúcseredményt állítottunk fel. Ez az eredmény azt jelenti, hogy a ködve a miusi arcvonaltól egész a szuhinicsi arcvonalig a nap folyamán bolsevisták hétfőn a harcbevetett páncélosok több mint feleit elvesztet-

Elelmezési nehézségekkel küzd a Szovjet

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: A keleti harcok súlypontja továbbra is Oreltől északra van. A bolsevisták hétfőn helyi kísérleteket hajtottak végre a német vonalak áttörésére. A támadásokat visszaverték. Katonai szakértők szerint ennek a szovjet támadásnak az oka azokban az élelmezési nehézségekben keresendők,

amelyekkel a szovjet soha jobban, mint ma küzd. A bolsevisták az ukrán gabonarakárakat szeretnék megszerzeni. A szovjetnek mindaddig még nem sikerült területi nyereséget elérni. A szovjet hadianyagvesztésege mellett eltörpül a német fogságba kerültek száma amely 45.102 fő.

SOKAN NEM TUDJÁK...

hogv **FATME**
a titkok királynője, akiről egész Nagyvárad beszél.

hogv **BAYER**
kapitány csodamajma teljesítményei páratlanok...

hogv **3 RISSAY**
cquillibristák a „Quo Vadis” film főszereplői voltak...

hogv a **Horváth leányok**
a hajlékonyság csúcsteljesítményeit nyújtják...

hogv **2 Wong Fay**
a japán királyi udvar „Genker” nevét bírja...

hogv **Karmanov**
kutyát a legjobb a maguk nemében...

hogv **MADY**
10 méter magasságban halál-megvetéssel csinálják mutatványaikat...

hogv **Mosca & Randov**
a nevelés nagymesterei...

hogv a **4 MERKL**
a csúcsteljesítmények „tempó” akrobatái...

hogv **JENOFFY**
a drótkötelem a legjobb közö tartozik...

hogv **JEAN**
a babájával 10 percig kacagtatja a közönséget...

és hogv **még 5 attrakció**
ékesíti a műsort...

hogv az előadások pont fél 8 órakor kezdődnek...

hogv minden csütörtök és szombat délután 4 órakor a teljes esti műsorral tartunk előadásokat...

hogv jegyelővétel délelőtt 10-11 óráig és délután 3 órától a cirkusz pénztáránál van...

hogv telefonszámunk 14-89

hogv vasár. és ünnepnapon 3 előadás van: 3, 5, fél 8 órakor...

hogv elsőrangú zenekar kíséri a műsort...

hogv mindenütt telthazak előtt játszik a

CZÁJA CIRKUSZ

a cirkuszos cirkusza!

Két és félmillió magyar él szétszórtan a világban

Megkezdtek az öt világrészen élő magyarok számbavételét

Budapestről jelentik:

Egy héttel ezelőtt a Magyarok Világszövetsége felkérte a közönséget, hogy akinek külföldön élő hozzátartozója van, minél előbb jelentse be annak nevét és lakóhelyét a szövetség címére.

A felhívásnak mindjárt az első napokban váratlanul nagy eredménye mutatkozott, naponta ezrével érkeznek a bejelentések Budapestre és az ország minden részéből a szövetség címére, tudtul adva azoknak a magyaroknak nevét és lakóhelyét, akik a bejelentések tanúsága szerint megoszlanak mind az öt világrészben.

A szövetség számított arra, hogy a hazai közönség megértéssel fogadja ezt a felhívást. Mégis meglepte az igazgatóság az a gyorsaság, ahogyan mindenki igyekszik tudtul adni külföldi hozzátartozójának nevét és címét. Ennek magyarázata jórészt abban található, hogy az anyaországban élő magyarság a világégés következtében hosszabb idő óta alig talál, vagy egyáltalán nem talál kapcsolatot külföldön élő hozzátartozóival s a most megkezdett társadalmi munkától azt reméli, hogy az összeírás elősegítése útján a kapcsolatok felvételét s a hozzátartozókkal való érintkezést is meggyorsítja arra az időre, amikor az üzenetváltás megkezdődhetik.

A szervezés kezdete

Ezt a munkát voltaképpen már alakulásakor, másfél évtizeddel ezelőtt megkezdte a Magyarok Világszövetsége, amely programjába vette, mint címéből is kiténik, hogy az anyaország és a külföldön élő magyarság, illetve annak ottani szervezetei között állandójellegű összeköttetést és kapcsolatot teremtsen.

A cél fontosságát jelzi, hogy a szövetség fővénkörségét elfogadta a Kormányzó Ur. Elnökként báró Perényi Zsigmond koronaőr, a felsőház alelnöke, társelnökként vitéz Törzs Tibor, a képviselőház alelnöke, igazgatóként dr. Nagy Károly ny. főkapitányhelyettes, titkárként Nagy József szerepel a szövetségben.

Két és fél millió külföldi magyar

A multbeli munkát a fokozatosan megalakított külföldi magyar egyesületek segítségével intézték. Ez a szervezőmunka a háborúig lényegesen előre jutott, ezt bizonyítja az is, hogy az egész világ területén ma már 3000 külföldi magyar egyesületbe tömörült a szétszórtan élő magyarság. Az egyesületek fele, 1500 tömörülés az Észak-amerikai Egyesült Államok területén foglalja szervezetbe a magyarokat.

Valamennyi külföldi egyesülettel állandó és szoros kapcsolatot tartott fenn a háború kezdetéig a Világszövetség budapesti központja. A kapcsolat élénkségére mutat, hogy évente

több ezer magyar kereste fel Budapestre érkezve, a szövetség központját s Amerikából évente átlag 8—10 nagyobb csoportban látogatott haza az újvilági magyarság.

Valamennyi egyesület elnökségének adatai rendelkezésre állnak a világszövetségnek, s a tagegyesületekkel folytatott levelezést hatalmas irattári tömegekben őrzik. A rendelkezésre álló adatok szerint a háború kitörésekor Észak-Amerikában 800 ezer, Dél-Amerikában 250 ezer magyar élt; az ötvilágrészben élő magyarok együttes száma pedig mintegy két és félmillió.

Név- és képkataszter

A most megkezdett munkát intenzíven folytatják mindaddig, amíg megközelítően tökéletes nem lesz a gyűjtemény. Ez az adathalmaz lesz a Külföldi Magyarság Katasztere. Minden magyarról nyilvántartási lapot állítanak fel. Igyekeznek az időközben előálló változásokat is nyomon követni. A háború kezdete óta különösen az európai országok területén élő magyarság lakóhelyében mutatkoznak nagyobb változások. Így például Franciaország területéről nagyrészt elvándorolt a magyarság, sokan hazajöttek, másik részük Németországba ment munkára.

A megkezdett kataszter két főrészből fog állni. Az egyik általános jellegű gyűjtemény lesz, s ebből betűrendes névsorban sorolják fel a bárhol élő külföldi magyarokat. A másik csoportban pedig országok szerint különítik el a külföldön élőket.

Érdekes, hogy a kataszterrel párhuzamosan hatalmas képgyűjteményt is terveznek, a már nagytömegű kép alapulvételével. Lehetőleg a csoportos felvételeket gyűjtik, amelyek ünnepeken, összejöveteleken készültek és így bizonyosságai a magyarság külföldi társadalmi összetételének. Külön gyűjtik a magyarság külföldi

templomait. Ezidőszerint az Észak-amerikai Egyesült Államokban 360 katolikus és református magyar templomról van képadata a készülő kataszternek.

Özvegy Hegyesi Mártonné temetése

Nagyvárad, július 21. A város régi magyar társadalmi kitünőségeinek kezén megnyilatkozott részvéte mellett temették el kedden délután özv. Hegyesi Mártonné Beöthy Eszter hamvait. A gyászoló közönség sorában megjelentek többek között Cziffra Kálmán és Hlatky Endre főispánok, dr. Markovits Manó, Magyar Párt volt elnöke, etb.

A temetési szertartást a Schlauch-téri gyászháznál Sulyok István ny. ref. püspök végezte. Sulyok István gyászbeszédében visszavitte a gyászközönséget abba a régi időbe, amikor Hegyesi Mártonék Kálvária-utcai házában oly sok jelentős szellemi és társadalmi mozgalom folyt. Felelevenítette Hegyesi Márton érdemeit Bihar vármegye és a református egyház életében, majd rámutatott arra a szerepre, amit az elhunyt özv. Hegyesi Mártonné családja, a Beöthyek töltöttek be. Beszédében a püspök arról a hitről, reményről és szeretetről szólt, amely hit Hegyesieket a közszolgálatban vezette, a reményről, amely a család megpróbáltatott napjaiban élte az özvegyet és a szeretetről, amely az örökkévalóságba emelte az elhunytat. A gyászbeszéd elhangzása és a gyászének után a koszorúkkal elborított koporsót elindították az olasz temető felé. Megható volt a gyászoló közönség sorában ott látni azt a négy feketekendős örvendő asszonyt, akik a Beöthyek egykori falujából zárandokoltak el a temetésre.

Az olasz temetőben Csernák Béla búcsúztatta magasszárnyalású beszédében és imájában a halottat. Ezután leeresztették a koporsót a sírba és a röggök örökre ráhullottak özv. Hegyesi Mártonné poraira.

Bolond Linka

Írta: Paragi Istvánné

Mikor az Ursten a Mecsekhegységet megmintázza, egy kis megmaradt sárcsomót félredobott. Csak akkorka domb volt az egész, aminek a két oldalához hozzásimulhatott két kicsi falu.

Ha a meredek országúton felértünk a dombtetőre s visszaneztünk, itt-ott pipacsfoltos, gyönyörűen hullámozó búzatengert láttunk és az egyik falucsukát, égre mutató templomtornyával. Aztán az ellenkező oldalon kezeket kötve leereszkedtünk, s a másik kevéshé szép fekvésű faluba értünk. Olyan volt az egész, mint egy mély árok. Agyagos volt a föld s esős időben alig lehetett lábunkat kihúzni a sárból. A nagybátyám tanító volt s ott jártam iskolába. Cserébe vittek oda, hogy idősebb unokanővérem nálunk szórakozhasson s esetleg egy férjnek való is horogra akadjon. Egy évet töltöttem ott. Keserves esztendő volt. Minden semmiségért kikaptam. Ha kis pajtásaim nem mosták volna le a sáros cipőmet, mielőtt az udvarra kilettem, azért is lett volna nemulass.

A virágoskert egyik sarkában volt egy kis bokor, tele virággal. Sok, sok

kis szív-virág. Mennyországkulcsának nevezték. Oda vittem gyermekszívem minden szomorúságát. Leggugoltam a kis bokor elé és elnéztem a sok kis szívet. Biztosan megéreztem rajta keresztül az Istent, mert megvigasztalódtam. Legjobban a karácsonyesté fájt, távol az otthonomtól, karácsonyfa nélkül, rideg, szeretetlen rokonok közt. Ez a legelső karácsonyestém, amire emlékszem.

Nyáron jobb volt, kint lehettem a szabadban. Nagyon tetszettek vasárnaponként a festői népviselethez templomba vonuló leányok s legények. A lányok, leeresztett hajukban színes pánlikával, mely leért bő szoknyájuk aljág, csuklójukon összehajtogatott kis színes kendőt tartva, kezükben virággal, s a legények is virágos kalappal. Amennyire tudtam, utánoztam őket. Copsomba jó hosszú cipőfűzőt fontam, annak a végére piros szalagot kötöttem, zsebkendőmet is úgy viseltem, mint ők s akadt virág is, sőt a legény sem hiányzott, csak nem jöhett vellem, mert parasztfiú volt. Vasárnap ő fujtatta az orgonát. A templomban szembe ültem vele az első padban.

Az első ideálmomat Mózsinak hívták. Olyan szeplős volt, mint a pulykafajás. Vörös volt a haja és orrlyukaiba beesett az eső. Nekem nagyon tetszett a Mózi. Fújtatás közben lefelé szállt, s mindig rámnevetett. Őh, de holdog voltam ilyenkor!

Ebben az időben ismertem meg Linka nénit is. Fent lakott a dombtetőn a két falu közt, egyedül Gyümölcsfával teleültetett háromoldos birodalmában titokzatos csend honolt. Méhek zümmögése, madarak csicseregése zavarta néha a csendet. Bolondnak tartották s különösen a gyerekektől nem volt nyugta. Sokszor csapatostól körülvették rózsoga vityillóját. Ha másképp nem tudott tőlük szabadulni, hosszú késsel szaladt ki a gyereksereg közé. Volt nagy riadalom. Ahányan, annyiféle szaladtak. De nem bántott soha egyetlen sem, csak szidta és ijesztgette őket. Nem állt szóba senkivel s vagy hász esztendő óta nem mozdult ki magányából. Egyedül gondozta tehénkáját, tyúkjait és kis földjét. Beszéltek róla, hogy fiatal korában hűtlenül elhagyta régi mátkája. Szegényében és fájdalomában embergyűlölő öreg ráncos, kérgesszívű vén lány lett. Bolond Linka. Így hívták a faluban.

Engem, mert sohasem csúfoltam, csak elnéztem néha távolról, hogy tesz-vesz a háza körül közelgedett,

sőt almát nyújtott felém. Feltem tőle, de elvettem azért, nehogy magamra haragítsam. Rámnézett olyankor s szólanul sarkon fordult. Talán mégis volt olyan áthatóhatatlan az a fal, amit szíve köré vontak a keserű évek?

Kitört a világháború. Aratott a halál. A két kis testvérfaluból is szedte az apákat és legényeket. A fonóban szomorúan, nótaszó nélkül pergették orsójukat az asszonyok s leányok. Legfeljebb egy-egy sóhaj szakította meg az orsó pergesét.

Egy napon csodára ébredtek a falubeliek. Bolond Linka leszállt bagolyvárából. Végig ment a falun, egyenesen a bíróhoz. Egy órát töltött ott. S aztán, ahogy jött, csendesen, senkire sem ügyelve, visszament kucájába. Egy hét múlva kőművesek jöttek a faluba. Pár hét alatt rendezték a Linka néni házat. Nem használhatta már átjárónak a szél, találgatták az emberek az okot. Tán kérője akadt? Csúfolták. Vén bolond — mondogatták.

Szabó Jánost, aki özvegyen maradt két gyermekével, egy kis fiúval s egy kislánnyal, követelte elsőnek a faluból áldozatul a háború. Ezt a két kis árvaát fogadta örökbe Linka néni. Ötven éves korára megjött az esze. Így lett a falu bolondjából a falu hőse.

POLYÁK ISTVÁN:

SZICILIAI EMLÉKEK

A világ figyelmét most érthetően Szicília felé fordul. Nagy dolgok történnek most ottan. Talán az egész háború sorsa eldől. Az angolok mindenestre olasz földre tették a lábukat. A második arcvonal kezd megvalósulni. A döntés ideje közelebb jött.

Megszoktuk már, hogy a háború eseményeinek híreit — ha csak nem közvetlenül érintenek bennünket — bizonyos fokig közömbösen, sőt érdektelenül fogadjuk. Nem mondom, hogy szerencsés magatartás ez. Követendő példának sem állíthatjuk ki az ilyen közömbösöket. De a természet törvényei érvényesülnek bennük még akkor is, ha nem akarják és végtelen magatartásukkal az ellenkező véletel, a hirtelen fellobbanót, a kétségbeesőt, a rémhírtérjesztőt ellensúlyozzák.

Magam már hetek óta szorongással figyelem az eseményeket. Olyan szorongással, amely csak a szivhez nőtt dolgoknak jár ki. Hogy is ne? Sziciliáról van szó, arról a szigetről, amelyet a rajta való néhány hetes barangolás alatt szülőföldként megszerettem.

Tudtam, hogy lesz partraszállás. Most már meg is történt. De már jóval előtte szomorúsággal töltött el gyönyörű városainak bombázása, legszebb műemlékeinek pusztulása. Nem is tudom elhinni, hogy a messinai székesegyház, amelyet csak nem régen emeltek a nagy földrengésben összeomlott régi helyén, ma már ismét romhalmaz s hogy a palermói királyi palota gyönyörű kápolnáját is bomba találta el. Palermo különösen sokat szenvedhetett a légitámadásoktól. Bizonyára találat érte a Santa Rosa sziklatemplomot is, a mi Gellért-hegyünkhez annyira hasonló Monte Pellegrinon. Mert ez a hegy örökdió a város felett és ide építették be már 1939 májusában is a légvédelmi agyúkat. Angol miszékkel együtt vitt fel akkor a nagy idegenforgalmi társaságok. Már akkor megsejtettem az elkövetkezőket, mert hirtelen az a gondolatom támadt, hogy lekergessem őket a gépkocsiról.

De bizonyára kijutott az angol és amerikai bombákból Mondelonak, Palermo világszép strandjának is. sőt Mondonának, az alig néhány kilométerre fekvő kisvárosnak is. Megbocsáthatatlan bűn lenne a kultúra ellen, ha a székesegyház világhírű mozaikjai elpusztultak volna és a csodálatos szépségű kolostor oszloporainak bántódása esett volna. Egy nagyon rokonszenves kölni pappal jártuk végig ezeket a helyeket. Éppen a monreáli székesegyházban esett eok ez a kölni gótikus csodáról is. Istenem, milyen szomorú, hogy most újra együtt kell gondolni a kettőre, az esztelen pusztítás démonának sötét hatalmait miatt! Arról sem tehetek, ha ezekben a napokban felöltik emlékezetemben az a monreáli hadirokkant, aki a villamoson eszajétezereményű szerelmes tangóját énekelte hihetetlenül hamisan és a produkció után nyomtatott szövegben kinnálta a „remekműt” néhány soldóért. A háború bizonyára őt is elhallgattatta. hiszen kuncsaftjai többnyire hópénzű idegenek voltak.

Emlékeznem kell Cataniára is, amely Palermóval együtt szintén vértanu város. Messinában még egész házsorokat lehet látni a néhány évtizeddel ezelőtt történt borzalmas földrengés nyomaként. Az építők munkája sem régen indulhatott meg, mert mindenütt új alkotásokba ütközik az ember. Catania is őrzi az elemi erejű természeti csapás nyomait.

Az Etna lábánál sok helyen meg lehet találni. A Castel Ursino ódon várfalait egészen körülölelte a rettentés folyó s még most is, megkövesedve, olyan élethűen borzalmas, mintha néhány órával ezelőtt hült volna ki. A tengerpart is tele van lávaömlésekkel. A kikötő molóinak hullámtörő sziklagátjait is lavaközetből rakták. Szép nagy kikötője van Cataniának. Órákig elnéztem itt a tengert a nagy moló végéről. Itt találkoztam össze a szemínárium ételző kispapjaival is, akik olyan meleg szeretettel vettek körül, hogy életem egyik legszebb emlékeit nekik köszönhetem. Itt barátkoztam össze Antonio di Stefano tisztelendő úrral, aki hortobágyi és bugaci emlékeket őriz szobájában. Itt szédültem bele a hősipkás Etna gyönyörűségébe. Olyan rettentés most elképzelni, hogy a Tirrén-tenger ezélid hullámaival csatahajók, cirkálók sebik keresztül-kasul és a narancserdőkben bombák robbannak, gránátok üvöltönek.

De menjünk tovább, a partraszállás színhelye felé. Visszaemlékszem, hogy a vonaton mennyi angol utazót már abban az időben. Misterek és misék valósággal ellepték a fülkétet. S mind olyan éber szemmel figyelte a magasabb fensíkon száguldó gyorsvonatról Augustát, a mélyben elterülő nagy hadikikötőt, amelynek vizén óriási szitakötőként himbálóztak a hidrolánok és ködös szürkeségben terpeszkedtek el a hadihajók. A vonat nem is közelítette itt meg a partot, utasok sem szálltak ki, annál többen a szomszédos Siracuzában. Alig lehetett helyet kapni a szállodában. Igaz, hogy éppen ebben az időben

(1939) látogatta meg Viktor Emánuel császár és király a régi görög amfiteátrumban rendezett szabadtéri előadásokat. De a szállodák inkább az angolok foglalták le. Mindenütt ezeket a féltelmesen turistáknak maszkírozott ügynököket lehetett látni. Az aránylag kisméretű kikötőben több hajó érkezésénél és indulásánál voltam jelen. Ott is ezek leptek el mindent. Itt is a kikötőben találkoztam a sétáló kispapokkal Velük mentem el a vértanúsékesegyházat megtekinteni. Azóta már rojokban hever. Istenem, nem volt könnyű szétbombázni ezt a 30 ezer lakosu kisvárost, hiszen alig két négyzetméternyi kis félszigeten van összezsúfolva minden épülete és ezt a levélsejű kis sziklanyulványt egy huszméteres széles földnyelv köti a szárazföldhöz. A régi görög Siracusa a szárazföldön terült el. Falainak romjai ma is 30 kilométeres terjedelmükben láthatók. Feledhetetlen napok voltak ezek. A szabadtéri játékok és a görög romok látványa sem terelte el a figyelmemet arról, hogy az angol turisták nagyon sokat látosóveznek és nagyon sokat fényképeznek. Most mind ez eszembe jut. Most már tudom, hogy miért. Bár akkor kiebrudaltak volna mindent az olasz földről...

Adáz küzdelem dúl most Sziciliában. Európa védelmezői küzdenek egy új világ barbárai ellen. Igen, barbárok ezek, új világ harcosai, akik nem hordozzák vérükben, érzéseikben mindannak szeretetét, ami nekünk Európa kultúráját, szellemi vagyónállományát jelenti. Azért tudják olyan kegyetlenül ledobni bombáikat a székesegyházakra, évszázados műemlékekre. Aki egyszer bejárta a

sziget tájait, városait, azzal az érzéssel hajózik át Calabriába, hogy ide még visszatekint, talán örökre... Nem tagadom, nekem is voltak ilyen álmaim. Már a kis várost is kiválasztottam... Cefalu, Palermo és Messina között... Kicsi város, tengerbenyúló sziklapadon, ódon székesegyházzal, regényes ferences kolostorral, azurkék éggel, mosolygó napsütéssel, szüntelenül mormoló tengerrel. Istenem, vajon lesz-e egyszer valóság az álomból? Nem tudom. De Szicília sorsa nekem kétszeresen fáj, mert ismerem, szeretem, szeretem, szeretem olthatatlan szeretettel...

Vig lakmározást csapott a görény a polgármesteri titkár baromfiállományából

Nagyvárad, július 22. A polgármesteri hivatalban fejét mely búnak eresztve, majdnem gyászborultán ül Csapó Ferenc titkár. Az történt ugyanis, hogy ismeretlen tettes, valószínűleg görény, az éjszaka folyamán betört Felső-Görögoldal 12. szám alatti szőlőjében a tyúkólba és onnan elrabolt négy rucát, egy másfél éves fajkakast és kilenc darab csirkét. A rucák egyszer már tépve voltak, tehát már tekintélyes nagyságúra növekedtek, a csirkék életkorát a „több mint rántanivaló” szakkifejezéssel lehet a legzabatosabban meghatározni, a kakas pedig, akinek Gura volt a hivatalos neve, ugynevezett pedigrees, gyűrűzött fajjalat volt, ami anynyit jelent, hogy törzskönyvbe van bevezetve a származása és erről nemesei levéllel rendelkezik. A ragadozó, ugylátszik, a megapadt baromfiállomány miatt, élelmézési zavarokkal küzd és ezért volt kénytelen a tulajdonosra és baromfiak kiválóságára való tekintet nélkül rablógyilkos tette elhatározni magát. A szőlő udvarán szolgálatot teljesítő két házörző eb és a vincellér figyelmének csodálatos elkerülésével kirágtat az ol csekély ellenálló képességű falat s a résen át cipelte ki áldozatait, amelyek tetemeit ma reggel részben meg is találta Csapó Ferenc titkár a szőlő alatt folyó patakocska partján. Az azonnal beindított nyomozás nem tudta megállapítani a tettes kilétét, de a körülmények lathatásával inkább görényre, mint rókára esik a gyanu. Kézrekerítés céljából a közel kétszáz pengő erejű károsult tulajdonos máris töröket vásárolt és éjszakai vadászlet-szolgálatot szervezett be.

Postahivatalok is beváltják a 3 százalékos államadóssági kötvények szelvényét

Az 1914—18. évi hadikölcsön kötvények átcserelésével kapcsolatban kiadásra kerülő, 3 százalékkal kamatozó törlesztéses államadóssági kötvények első számu szelvényei 1943 július elsőjével válnak esedékessé. Illetékes helyről nyert értesítés szerint, az esedékessé vált szelvényeket nemcsak a szelvények hátlapján feltüntetett helyeken lehet beváltani, hanem a postahivataloknál is.

Sziciliai balbetegség

Ha soha nem olvassánk a lapok hadijelentéseit, s a rádiót is elzárnánk a hírek közlésénél, az óliberál-vonalat képviselő kis- és nagy harsonkák belpolitikai kiállásaiból mindenkor a legpontosabban tájékozódhatnánk angol szász kedvenceink hadiállapotáról. A tengelysikerünk ijedt meglapulással legteljebb csak a dicstelen mult siratásig merészkednek, de szövetségeseik legkisebb sikere is elegendő ahhoz, hogy szervezett támadást intézzenek minden olyan lépés ellen, mely a számukra felloghatatlan új világrrend új Magyarországának kiteljesedése érdekében történik.

Bizonyára a sziciliai eseményekre vezethető vissza az az összpontosított roham is, mellyel legujabban egy jobboldali politikai személye és pártja ellen fogcsikorog a tulajdal. Legfrissebben az a kis vidéki tenepapir tölakodott fel, amelyet már több ízben leintettünk kértelen konyeleskedéseért.

Bár ez alkalommal teljesen indokolt a félszissenés, mert a kitagóssolt párt térhódításának gyermekeken önámító lekicsinylése mögül kinosan kiérzik a tehetetlen toporzékolás, mely őszinte, megnyilatkozás végül is egy képzelt népszerűség összeomlásának ritkapillanatu józan felismerése és keserű önvallomása. S talán a felkavart lelkiállapotnak tudható be az a jelenség is, hogy a dolgozat második felének megszülésénél a lázálom már teljesen erőt vett a szerzőn, s nagyönleldeletem megint olyanokat állít, amik-

ből ismét csak egy szomorú önvallomás sül ki.

Egy jobboldali párt vidéki szervező gyűlését írja le a kis álmodó, ahol természetesen csak a negyed része jelent meg a meghívottaknak. Ez a töltői kicsinyítés azonban még megengedhető, ám leltátorodva a ritka ügyességű politikai tollcselen, a nehézményezett gyűlés földbirtokpolitikáját is csak egyéni stílussal állítja be: A gyűlés szónokával mindjárt 50 holdas földparcellákat osztogattat, hogy egy ócska személynvesztéssel csáloljon és hirtens port a hiszékenyek szemébe, mely szerint a 9 millió hold termőföldből még egy hold sem jut minden magyarnak.

Semmi okunk sincs elhinni, hogy az illető szónok valóban 50 holdjávul osztogatta volna a földet, de ha megette volna is — hiba ugyan, de még sem követett el olyan végzetes hibát, mint a cikkíró, aki egy igen képes számtani művelettel akar mellébeszél- ni a magyar parasztság legégetőbb problémájának. A 9 millió holdnyi magyar földet, a földkérdés megoldhatatlansága látszatáért 13 millió porcióra osztja, pedig jól tudott dolog, hogy annak a dolgozó rétegnek éppen elég az a föld, amely hosszú időn keresztül más fajnak hajtott hasznót.

A sziciliai események ellenére is ez a mi véleményünk a cikkekérő s a legfontosabb magyar kérdéssről és lehetséges, hogy majd a harcstérről győztesen hazatérő magyar katona véleménye is ugyanez lesz. ***

Hosszu háborúra készítik elő az amerikai közvéleményt

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Berliner Börsenzeitung rámutat arra, hogy a német buvárnaszádok folytatják pusztító munkájukat a tengereken. Az ellenség semmiképpen sem teheti meg nem történtté 32.5 millió tonna elsüllyesztését. Német tengeraltatójárók a szicíliai partraszállás első öt napján 300.000 tonna hajóteret süllyesztettek el.

Amszterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Knox amerikai tengerészeti miniszter újságírók előtt kijelentette, hogy esztelenység a háború megnyeréséről beszélni, amíg Hitler parancsol. Szükségesnek tartja, hogy az angolszász közvéleményben megszűnjön az elbizakodottság.

Amszterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Berne amerikai tengerügyi elítélte az amerikai nyilvánosság túlzottan optimista magatartását. Kijelentette, hogy a háború sokáig fog tartani.

Véget ért a kispapok háromhetes KALOT tanfolyama

Budapestről jelenti: A katolikus agitációs központ, a KALOT az érdeklődők bevonásával három hetes tanfolyamot rendezett közel 100 papnövendék részvételével. A modern idők modern feladatai elé állítják a papságot is. Az égető szociális problémák lelkét megoldási lehetőségeit és kötelezettségeit ismerni kell a korszerűen felkészült lelképásztornak. Ezen a tanfolyamon a teológusok megismerkedtek a szociális pápai körlevelek gyakorlati megvalósításával, az eddigi magyar kezdeményezésekkel és eredményekkel. Ugyanakkor a tanfolyamon sok szó esett a ma annyira divatos népi kultúráról is. A kispapok tanfolyama most ért véget és a záróünnepségen megjelent dr. Drahos János esztergomi protonotárius kanonok, általában érseki helytartó, aki nagy megelégedéssel fejezte ki és beszédében rámutatott arra, hogy amit ők nem kaptak meg annakidején fiatal teológus korban, azt a mai kispapi generáció még idejében a lelkébe szívhatja.

Kik kaphatnak tejszállítási igazolványt?

Nagyvárad thj. város polgármestere 4014—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:
Ertesítem a város közönségét, hogy a Közélemezési Hivatal a termelőktől beszálítható tejmenyiségre szóló szállítási igazolványokat folyó hó 24-én, szombat déli 12 óráig állítja ki. Tejszállítási igazolványt kérhetnek 14 éven auliak, 65 éven felüliek és azok, akik a tej szükségességét városi orvosi bizonyítvánnyal igazolják. Fentiek igazolására 65 éven felülieknél rendőrségi bejelentő, 14 éven aluliaknál születési anyakönyvi kivonat, születési értesítő, keresztlevele, ujjraoltási bizonyítvány, iskolai bizonyítvány, Otba, Cserba, Mabi könyv, az államj hivatalok vezetői, valamint a számvéviségek által kiállított, körbélyezővel ellátott igazolás szükséges. Betegnek részére pedig a városi kerületi orvos által kiállított orvosi bizonyítvány.

Ujból szabályozták a vágómarha igénybevételeit

Fokozott szerephez jutnak a gazdasági érdekképviseletek

Budapestről jelenti: A vágómarha és vágóbivaly igénybevétele a közellátásügyi miniszter kedden kiadott rendeletével újból szabályozta. Eszerint a közellátás és a honvédség szükségletére, valamint egyéb célokra meghatározott idő alatt igénybeveendő vágómarhák és vágóbivalyok mennyiségét a közellátásügyi miniszter állapítja meg és a földművelésügyi miniszter osztja fel — a mezőgazdasági érdekképviseletek meghallgatása után figyelemmel az állomány mennyiségi és minőségi állapotára — az egyes törvényhatóságok között. Ennek alapján a közellátásügyi miniszter állapítja meg, hogy a törvényhatóságok területéről hány állatot lehet a helyi fogyasztás fedezésére a törvényhatóság rendelkezésére bocsátani és mennyit kell honvédségi és egyéb célokra felhasználni.

A törvényhatóság első tisztviselője a törvényhatóság területére kivett vágómarhamennyiséget a gazdasági felügyelőség vezetőjének, továbbá a vármegyei mezőgazdasági bizottság, állattenyésztő egyesület, gazdasági egyesület egy-egy kiküldöttjéből alakított bizottság javaslata alapján felosztja a törvényhatóság területén lévő egyes községek és városok között.

A községi előjáróság a helyi közellátási bizottság három gazdatagjának

meghallgatása után kijelöli az egyes gazdálkodóktól igénybeveendő szarvasmarhákat. Az igénybevételei előírányzatba nem szabad felvenni a tenyésztésre szolgáló bikákat, a gazdasági munkálatok folytatásához szükséges igás állatokat és azokat a fejős, és megállapíthatóan vemhes teheneket, amelyeknek tulajdonosa a fennálló tejszállítási kötelezettségének rendszeresen eleget tesz. Törölni kell a kimutatásból azokat az állatokat, amelyeknek igénybevétele ellen a vármegyei gazdasági felügyelőség, illetőleg állattenyésztő egyesület gazdasági vagy tenyésztési szempontból kifogást emel, azonban azoknak más állatokkal való pótlásáról a községi előjáróság gondoskodni köteles. A községi előjáróság írásban értesíti az előírányzatba felvett vágómarha tulajdonosait az igénybevételeiről. Az igénybevevett vágómarhát zár alá vettnek kell tekinteni.

Ha a község területére kivett vágómarhamennyiség biztosítása céljából használt állatokat is igénybe vesznek és ezeknek értéke magasabb, mint a vágómarhának hatóságilag megállapított ára, a mutatkozó értékkülönbséget kiegyenlítése céljából a szarvasmarhatulajdonosokra — a szarvasmarhák számanak arányában hozzájárulást vetnek ki. A kéthónaposnál fiatalabb borjúk után hozzájárulást kivetni nem lehet.

Rendelet a közbiztonság fokozottabb védelméről

Önkéntes karhatalmi alakulat a rendőrség kiegészítésére

A Budapesti Közlöny szerda reggeli száma kormányrendeletet közöl a közbiztonság fokozottabb védelméről.

A rendelet értelmében a belügyminiszter a közbiztonsági érdekek fokozottabb védelmének biztosítása céljából a magyar királyi államrendőrség őrszemélyzetének kiegészítéseképpen önként jelentkező személyekből álló és a szükségnek megfelelő létszámú kiegészítő karhatalmi alakulatokat szervezhet. A kiegészítő karhatalmi alakulatok tagjává eszupán feddhetetlen előéletű, a karhatalmi szolgálatra mint testi, mint szellemi tekintetben alkalmas, erkölcsi szempontból és nemzethűség szempontjából kifogástalan magyar állampolgárokat lehet alkalmazni. A kiegészítő karhatalmi alakulatok tagjai működésük megkezdése előtt a belügyminiszter által megállapított szövegű esküt kötelesek letenni.

A kiegészítő karhatalmi alakulatok tagjait szolgálatuk tartalma alatt a magyar királyi államrendőrség tagjai részére megállapított fegyverhasználati jog illeti meg. A kiegészítő karhatalmi alakulatok tagjai — e minőségükben — a magyar királyi államrendőrség tagjait megillető büntetőjogi védelem alatt állanak és a büntetőtörvények alkalmazása szempontjából közhivatalnokoknak tekintendők. A rendőrség fegyverhasználati jogáról szóló törvény rendelkezései a kiegészítő karhatalmi alakulatokra is megfelelően irányadók.

A kiegészítő karhatalmi alakulatoknak a magyar királyi államrendőrség szerveivel való kapcsolatát, továbbá a kiegészítő karhatalmi alakulatok tagjainak

kötelezeteire, szolgálatára és fegyverzésére vonatkozó szabályokat a belügyminiszter állapítja meg.

A kiegészítő karhatalmi alakulatoknál szolgálatot teljesítő személynek, valamint eltartásra szoruló hátramaradottainak a szolgálat teljesítéséből kifolyóan szenvedett sérülés, sebesülés, vagy más egészségrontás, illetve halál esetére gondozásra van igényük. A gondozásban részesítendőket körét, a gondozás közelebbi feltételeit, módjait és mértékét — a hadirokkantak és más hadigondozottakra vonatkozó jogszabályok rendelkezéseinek szem előtt tartásával — a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértésben állapítja meg. Az e rendelkezések folytán felmerülő költségek az államkincstárt terhelik.

A rendelet hatálybalépésének időpontját a belügyminiszter állapítja meg és végrehajtásáról is ő gondoskodik.

Szolgálatos gyógyszerárak

IV. CSOPORT:

Gránátalma gyógyszerár, Rákóczi-u. 27. (Irgalmasrend) 15-25.

HUNGARIA gyógyszerár Mussoliniter 8. (Szabó Aczél I.) 15-28.

MINERVA gyógyszerár, Szent László tér 5. (Gálosi F.)

ÓRANGYAL gyógyszerár, Gróf Teleki Pál-u. 44. (Révész J.)

A gyógyszerárak éjjeli szolgálatát szombath reggeltől a következő szombath reggelig tart.

Paczák hazament

Olvasóink már ismerik Paczákat Budapestről. Azt a Paczákat, aki az égből pottyant bele nyári jókedvünk kellős közepébe. Kétségbeesítő volt az ott-honosság, amellyel elterpeszkedett közöttünk. Hogy mi hozta oda és miért bőjtölt ki bennünket is, azt most nem részletezem. Elég az, hogy mi megszöktünk, ő meg tovább maradt. De nem sokáig. Ugy látszik, hogy kifogyott a témából és már nem volt semmije a nagyotmondás tarisznyájában.

De az elmenetel sem ment egészen simán. Paczák itt sem tagadta meg magát. Hites szem- és fültanútól tudjuk az egészet. Búcsúzóul még jól kitombolta magát a szakszerű hozzászólásokban. Mi tudjuk a legjobban, hogy egy árva karcsapásnyit sem üszött. Sem a mély vízben, sem a térdig érőben. Távollétkünkben mégis azzal kérkedett, hogy versenyt haladt az árral. És az ég ekkor is helyén maradt...

Paczák egyébként elutazása alkalmával tette rá a koronát összes nagymondásaira és szakelődására. Ezt is szem- és fültanútól tudjuk. Az állomáson ellenállhatatlanul büvköröbe vonta társaságát és elkezdődött a káprázatos vasuti titkok igézetes fátyalának utóérhetetlenül szakszerű fellebbentése. Mert nem kisebbről volt szó, mint a Siegfried-expresszről, amely nemsokára keresztül fog suhanni a kiséllomáson — állította ő. Az a Siegfried-expressz pedig nem olyan egyszerű valami, nem közönséges alkotás. A sínzetek és rugózatok bizonylat kombinációjának szédületes kifejlesztése hívta életre. Nem is gördül, hanem úszik, suhan, pihegve száguld az úrben. Aramvonalai szuper-stílusban adják az egész végső formáját. Rajta utazni: a gyönyörök nyönyöre. Ő természetesen már túl van ezeken a gyönyörökön.

Valaki halkán és szerényen arra a kimondhatatlan vakmerőségre vetemedik, hogy ellenvéleményt kockáztasson meg: ezen a vonalon a nem régen beállított Hargita-expressz közlekedik. No, csak éppen ez hiányzott! Kapott olyan lecsajdoló, megsemmisítő helyreigazítást, hogy alig győzte behúzni a nyakát galderjába. Az egész disputának az állomás főnöke vetett véget. Véletlenül végighallgatta a szakelődást s amikor Paczák diadalittasan szűcsölte legújabb gyözelmének mámorosító borát, csöndesen közbeszólt: Nem jár itt kérem semmiféle Siegfried-expressz. A Hargita fog mindjárt áthaladni az állomáson. Csakugyan, néhány másodperc múlva hatalmas dübörgéssel száguld el a kis társaság orra előtt az erdélyi expressz.

Mindenki hallgatott, csak Paczák makogott valamit. Igaz, igaz — motyogta — egészen megfeledeztem róla. Persze, hogy ez a Hargita. A Siegfried egészen más. Oh, sokkal különb, mint a Hargita...

Még néhány perc és az esti személy lassan bedöcögött a kis állomásra. Paczák felszállt az egyik harmadosztályúba. A társaság boldogan sóhajtott fel. Csak a megtisztelt kocsis utasait sajnálták egy kicsit. Mert azok egészen Budapestig fogják hallgatni a legszaksegyőbb, legpontosabb, legjobbban értesített magyarázatokat a világ minden dögéről és eseményéről...

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72301.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Soós István polgármester üdvözlete szerkesztőségünknek. Nagyvárad, július 22. Soós István polgármester, aki szabadságát Balatonhévízen tölti, képeslapot küldött Paál Árpád országgyűlési képviselőnek, a Magyar Lapok főszerkesztőjének, amelyen szívélyesen üdvözli őt és munkatársait.

ÖSSZEÜLT A BOLGÁR PARLAMENT. Szófiából jelentik (MTI.): A bolgár parlament kedden ült össze rendkívüli ülésére.

Képet vásárolt a város a Haditudósító Kiállításon, Nagyvárad, július 22. A városi főispán és a helyettes polgármester meglátogatta a Haditudósító Század kiállítását és a város számára képet vásárolt, amely a Kormányzó Urnak Nagyváradra való bevonulását ábrázolja.

KORMÁNYELLENES ÖSSZEESKÜVÉS KOLUMBIÁBAN. Amszterdam, (MTI.) A NTL. jelenti: Az angol hírszolgálat bogotai jelentése szerint Kolumbiában leplezték egy összeesküvést a kormány ellen. Az összeesküvésben több magasrangú katonatiszt és rendőrségi személy vett részt.

Dr Cserzy Béla előadása a Kereskedelmi Csarnokban. A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok titkári hivatala közli: A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok textil szakosztálya folyó évi július hó 20-án népes értekezletet tartott, amelyen Cserzy Béla dr. a Kereskedelmi és Iparkamara titkára a textiláru elosztásával kapcsolatos rendelkezések tartalmát és minden részlethez kiterjedő előadásban ismertette. A textil kereskedők a kapott felvilágosítások után megnyugodva távoztak el az ezadosztályi ülésről, mert bizonyosságot szereztek arról, hogy nemcsak a kereskedők érdekei lesznek az új rendelkezésekkel megvédve, hanem a fogyasztó közönség is a viszonyokhoz mértén kellőképpen lesz kiszolgálva, illetve áruvaj ellátva.

SZOVJET KEZDEMÉNYEZÉS A LENGYEL-SZOVJET KAPCSOLATOK ÚJRAFELVÉTELÉRE. Genf, (MTI.) A NTL. jelenti: A londoni szovjet nagykövetség javaslatokat vitt Moszkvába a szovjet-lengyel diplomáciai kapcsolatok újrafelvétele tárgyában. A javaslatok angol és amerikai részről származnak és azokban a londoni lengyel emigránsoknak semmi szerepük nincs. Londoni politikai körökben remélik, hogy a javaslatok alapján legalább a tárgyalások megkezdődnek.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

TURISTASZÁLLÁSOKAT RENDEZNEK BE A HEGYVIDÉKI ISKOLÁKBAN. A Magyar Tudósító jelenti: A Turista Szövetség felterjesztéssel fordul a kultuszminiszterhez és a Testnevelés Országos Felügyelőjéhez, annak érdekében, hogy a hegyvidéki községekben az iskolákat és leventeotthonokat rendezzék be turista szállás céljaira is. A turisták részéről eok a panasz, hogy vidéken nem képesek szálláshoz jutni. Nem okozna semmiféle nehézséget, ha a leventeotthonok és iskolák egy-egy helyiségét turisták elhelyezésére fenntartanák. Természetesen csak a nyári szünet tartamára, kéri az iskolai és leventeotthoni helyiségek átengedését a turisták.

Iparos hírek. A vas- és fémipari szakosztály kebelébe tartozó lakatokok, bádigosok és szerelők, kovácsok és villanyszerelők figyelmét felhívjuk arra, hogy folyó hó 22-én délután 6 órai kezdettel beszámoló gyűlést tart a vezetőség. Felhívjuk tagjaink figyelmét, hogy ezen a gyűlésen mindenki okvetlen jelenjen meg, mert igen fontos problémák kerülnek megbeszélés alá. Amennyiben nem jelennek meg, ebből eredő károk a tagot terhelik. Fel-tétlen megjelenésre számítunk.

KÖVETENDŐ PÉLDA. Kecskemét, (MTI.): 30 városi altiszt elhatározta, hogy a keleti arcvonalon a téli csatában eltűnt Szalay József altiszt özvegyét és három gyermekét pártfogásába veszi.

ERDELYI VASUTI SZEMÉLYZET KISÉRI EZUTÁN BUDAPESTIG A DÉLKELETMAGYARORSZÁGRÓL ÉRKEZŐ VONATOKAT. Budapestről jelentik: Régi panasza volt az erdélyi MÁV alkalmazottaknak, hogy nem kísérhették fel Budapestig az ország keleti részéből menő vonatokat. Ez nemcsak erkölcsi szempontból, hanem — az úgynevezett „kilométerpénz“ elmaradásával — anyagilag is súlyosan érintette őket. Helyzetük orvoslására az erdélyi országgyűlési képviselők is eljártak az illetékes hivatalos tényezőknél. Közbenjárásukra a vasut vezérigazgatósága elrendelte, hogy az erdélyi vasúti személyzet is Budapestig kísérhesse a vonatokat.

A gyógyszerárak az egészségügyi nevelés szolgálatában. Az Országos Közegészségügyi Intézet újabb propaganda plakátokat hoz forgalomba, melyek révén egészségügyi nevelést kíván folytatni a lakosság különböző rétegeiben. A legújabb ilyen célzatu plakát a foz szuvasodásának mint népbetegségnek a leküzdését célozza. Bemutatja a fog különböző betegségeit és helyes ápolását, népszerű képsorozatokban. Az intézet körlevéllel fordult a gyógyszerészekhez, akiket felkért, helyezték el ezeket az egészségügyi plakátokat a gyógyszerárakban, mert a patika az a hely, ahol az egészségügyi kultúra terjesztése a legeredményesebb lehet. (Magy. Tud.)

Hogyan lesz abból árdrágítás, ha egy foxi libahúst eszik?

Szentestől jelentik: Papp Mátyás magántisztviselő kutyája az egyik külvárosi utcában kóborolt, miközben két libát megtámadott és félig-meddig „elfogyasztott“. A libák gazdája, Fekete Antal kistőkei gazda 50—50 pengőt követelt a libák darabjáiért, nem törődve azzal, hogy ez az ár a maximális árat jóval túlhaladja. Papp Mátyás nem fizette ki ezt a magas árat. Az ügy az egyik szentesi ügyvédhez került. Az ügyvédet kérte a libák tulajdonosa, hogy szólítsa fel a falánk foxi tulajdonosát, hogy három napon belül szállítson részére két darab 4—4 kilós libát. A foxi bátor gazdája azonban nem ijedt meg a felszólítástól, hanem feljelentette a libák tulajdonosát árdrágítás címén. A feljelentett gazdát el is ítélték.

Ipartestületi hírek

A vas- és fémipari szakosztály vezetősége felhívja mindazon tagjai figyelmét arra, hogy midazok, akik feketelemezes-utalványok (tehát kiutalások) birtokában vannak, feketelemeznél VII/60-ig, horganyzott lemeznél VII/80-ig, folyó hó 27. napjáig bezárólag feltétlen átvegyék, mert ellenkező esetben az utalvány hatályát veszti. Értesítjük mindazokat, akik faszenet igényeltek, folyó hó július 7-től utalványukat a szakosztályi irodában 3 napon belül okvetlen vegyék át, úgyszintén 20-tól átvehetők az enyves- és szeszutalványok is. Jelentkezések idejében ügy a tagsági könyv, mint az alkalmazottak munkakönyve a szakosztályi irodában bemutatandó, felülvizsgáló végett. Elnökség.

FELHÍVÁS. Felhívjuk mindazon önálló iparosok figyelmét, akik benzint (motalkót) nyilatkozat alapján benzinelárusítók útján igényeltek és azokat nem kapták meg, saját érdekében pontos adatok felvételeért az illetékes szakosztályoknál jelentkezzenek folyó hó 24-éig. Elnökség.

A **HIVATÁSOS VADÁSZ** címmel érdekes könyv jelent meg a könyvpiacokon. A földművelésügyi minisztérium kiadványaként most jelent meg a könyvpiacokon „A hivatásos vadász“ című szakkönyv. A könyvet vitéz Nemeskürty Kiss Géza kir. vadászmeister, Bölix Endre ny. tanár, Glóser Dezso m. kir. főerdőtanácsos és Lieszy Edward dr. miniszteri titkár írták. A könyv a vadászat és a vadörképzés, valamint a vadászati szakigazgatás terén régóta érzett hiányt pótol. Az általános vadászati ismeretek kivül fejezeteket találunk benne a hazai vadról és annak vadászatról, a lövésmeret, fegyver- és lövészertanról, a vadászkutya-fajtákról és azok idomításáról. Megtaláljuk a könyvben a vadászatról szóló 1883: XX. törvényeiket, valamint az azt kiegészítő és módosító törvényeket és rendeleteket, úgyszintén a vadászatra vonatkozó egyéb tudnivalókat. A könyv (I—II. kötet, fűzve, 600 oldal) megrendelhető a m. kir. földművelésügyi minisztérium házipénztára útján (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11.), a vételár előzetes beküldése mellett. A két kötet ára 7 pengő, postai szállítás esetében 90 fillér bérmentesítési díjat kell a vételárral együtt beküldeni.

BUTORT színeset MEZEI-TŐL

Háló, kombinált és előszobák. Konyha újdonások. Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

Az Ipartestület Faipari szakosztálya értesíti tagjait, hogy folyó hó 23-án este, pontosan 7 órakor, az Ipartestület nagytermében taggyűlést tart, melynek tárgya a maximum és minimum órabérek megállapítása. Kérjük a tagok pontos és elmaradhatatlan megjelenését. Egyben értesítjük a tagokat, hogy ézég és enyves utalványaitak folyó hó 28. délig haladéktalanul vegyék át és 28 estig váltsa ki, mert ellenkező esetben az utalványok érvényét veszítik. Elnökség.

FAJGYALÁZÁSÉRT ELITÉLTEK KÉT ZSIDÓT. A MOT. jelenti: A budapesti törvényszék fajgyalázásért nem jogerősen Seligman Jenőt 3 évi börtönrre, Lehovics Imrét egy évi és 4 hónapi börtönrre ítélte.

SZINHÁZ

A Nemzeti Színház együttese a Szigligeti Színházban

Nagyvárad, július 21. Érdekes irodalmi kísérlet színhelye volt tegnap este a Szigligeti Színház. Ceokonay Vitéz Mihály ismert vígjátékát, *Özvegy Karonyó*t elevenítette fel a Nemzeti Színház együttese Gobbj Hildával, Olti Magdával, Apáthy Imrével és Major Tamással az élen. Feltűnő volt a közönség részvétlensége a rendkívülinek mondható színházi esemény iránt. Még fél ház sem gyűlt össze az előadásra. Pedig a vendégzereplő színészek, a rendezés megérdemelte volna az érdeklődést.

Ceokonay Vitéz Mihály vígjátéka szá-

munkra irodalmi műemlék. Ezt a jelleget teljes mértékben tiszteltben tartotta és honorálta a rendezés, néha talán túlságosan is, mert egyes jelenetekben bábszínház-szerű volt a megjelenítés. Maga a vígjáték irodalmi érdekességén kívül csak annyiban hat, amennyiben mindig odagondoljuk az ötletekhez, nevekhez, fordulatokhoz, bonyodalmakhoz: így ezen mulattak jökat őseink valamikor. A Nemzeti Színház művészei teljes mértékben megértették ebben a tekintetben is feladatukat.

Öngyilkosságot követett e. egy anolónó

Nagyvárad, július 21. Kedden, a késő délutáni órákban a mentőket a Szinyei Merse Pál utca 48. szám alatti házhoz hívták ki, amelynek egyik lakásában eszméletlen állapotban és nagy vértócsában feküdt egy fiatal nő. A mentők az első segélynyújtás után a szomszédoktól megtudták, hogy a nőt Fábrián Józsefnének hívják.

Az öngyilkosságot a szomszédok fedezték fel és ugyancsak az ő előadásukból derült ki, részben pedig az öngyilkos vallomásából, hogy tulajdonképpen kettős öngyilkossági kísérlet történt a lakásban.

Fábrián Józsefné a kórházi szolgálatból koradélután tért haza lakására, ahol először felakasztotta magát az ajtófélfára. Azonban a zsinag, amellyel felkötötte magát, gyenge volt, elszakadt és az öngyilkosjelölt lezuhant a földre. A sikertelen kísérlet után Fábrián Józsefné egy kéznél levő kenyérvágókést hozott ki a konyhából, bement a szobájába és a késsel balkarján felvágta ereit. Körülbelül két és fél liter vért vesztett már Fábrián Józsefné, amidőn a szomszédok a második öngyilkossági kísérletet felfedezték.

A mentők Fábrián Józsefnét a közpórházba szállították ahol azonnal orvosi kezelés alá vették. Mintán operációra volt szükség, műtét beavatkozást végeztek el rajta. Tekintettel azonban arra, hogy kórházba szállítása után zavarosan viselkedett, mint akinek elmeállapota nincs rendben, a közpórház sebészeti osztályáról az elmekórházba vitték át Fábrián Józsefnét.

Megbukatta a cendácség a világ egyetlen bandita-ujságját

Rio de Janeiroból jelentik: Négyévi virágzás után, a világ egyetlen bandita-szaklapja kénytelen volt be-szüntetni megjelenését. Nem holmi ringy-rongy sokszorosított könyomatos volt ez, hanem a legfinomabb mélynyomópapíron készült. Négy oldalán a szakmabeliek megtalálták mindazt, amire veszélyes mesterségük gyakorlása közben szükségük lehetett. A bandita-világ híres bűnügyi védőinek nyilatkozata a letartóztatottak sorsáról, a váltásdíjak előteremtésének részletei, vagy a legfrissebb büntények éppen úgy szerepeltek benne, mint ahogy a napi anyagon túl a betörő- és rablótdomány legfrissebb „víványairól” tájékoztatták az olvasót.

A lapot borítékba csomagolva küldték szét és több példány a rácsok mögé is eljutott. Ezek a küldemények valahogyan elkerülték a hatóságok figyelmét és talán még most is virárgazna a kiváló bandita-szaklap, ha egy letartóztatott rablónál véletlenül nem találtak volna pár példányt belőle. A példányok alapján könnyű volt rajtaütni a kiadóhivatalon, szerkesztőségen és ez lett a veszte az alvilágban páratlanul népszerű újságnak.

Hirdetéseket telefonon nem vesz fel a Kiadóhivatal

Morfiumos öngyilkosság derítette fel az ellopott Karlovszky-kép titkát

Rábészélte büntársát a tolvaj művésznövendék, hogy egyedül legyen öngyilkos

Budapestről jelentik: Két évvel ezelőtti országszerte feltűnést keltett, hogy a Fővárosi Képtárból nyomtalanul eltűnt Karlovszky Bertalan Pírosruhás nő című híres festménye. A nyomozás akkor holtpontra jutott. A napokban Békéscsabán morfiummal megmérgezte magát dr. Alács Ferencné textilkereskedő. A kórházi ágyon lázalmában olyan kijelentéseket tett, hogy a rendőrséghez fordultak, ennek volt az eredménye, hogy a Bozsik detektívcsoporthoz fordultak, akik István, aki annakidején a Pírosruhás nő ügyében nyomozott, Békéscsabára utazott.

Nyomozása eredményeképpen már a következő nap előállította a főkapitányságra Csősz Ferenc 22 éves művésznövendékét, aki rövidesen beismerte a lopást, majd elmondotta a további részleteket is. Alácsnéval két évvel ezelőtti ismerkedett meg. Pénzre volt szükségük s ekkor határozta el, hogy a képet ellopja. Ez megais történt s mikor a képet az asszony-

hoz elvitte, az rábeszélte, ne adja el a képet, majd szerez ő rá pénzt. Ki is esalt két férfiismerősétől 9 ezer egyszáz pengőt. Az egyik 7000, a másik 2100 pengőt adott s ebből Csősznek odaadott 5000 pengőt azzal, hogy a képet tartsa otthon. A két kölcsönadó egészen mostanáig várt hiába a pénzére és további hasztalan sürgetésük után megfenyegették Alácsné, hogy feljelentik csalásért.

Ekkor közös öngyilkosságot határoztak el. Pénzüik nem volt, Csősz a morfiumot lopás útján szerezte, a feekendőre pedig úgy szerzett pénzt, hogy eladta az asszony egyik ruháját. Mikor az öngyilkosra került a sor, azt mondta az asszonynak, az ő erős szervezetén nem fog a morfium, legyen az asszony egyedül öngyilkos. Így is történt, azonban a mérgezést felfedezték, az asszonyt megmentették és így jutottak a Karlovszky-kép titkának megfejtésére. Mindkettőjüket letartóztatták.

SPORT

Elégedetlen a Törekvés az NB III-ba való sorolással

Az egyesület vezetősége nagyarányú szervezkedést és tagtoborozást indított

A Törekvés szép multját nem kell Nagyvárad sportközönsége előtt különösebben ismertetni. Tudott dolog, hogy úgy a régi békeidőben, mint a megszállás alatt, milyen hatalmas munkát végzett a magyar sport érdekében, az utolsó nehéz két évtized alatt pedig valósággal meztvára volt a sportkedvelő magyar ifjúságnak. Nem is olyan régen még igen számottevő csapat volt városunkban a Törekvés együttese s még ma is emlegetik azokat a nagyevű játékosokat, akik mind az egyesület szárnyai alól kerültek ki az egyetem magyar labdarugósport erősítésére.

Az utóbbi évek nehéz körülményei azonban nagyon meggyöngyítették a nagymultu együttest, úgyannyira, hogy a mult évben — megfelelő anyagi hiján — kénytelen volt visszalépni a Nemzeti Bajnokság II. osztályából s a kisebb költséggel járó kerületi bajnokságban vett részt.

Nagyvárad munkássága, mely mindig magáénak tartotta a Törekvést, nem nézhette tétlenül ezt a látható sorvadást és már a tavasz folyamán nagyarányú szervezkedésbe fogott az egyesület fellendítése végett. De a felső sportfórumok is méltányolni kívánják a széleskörű megmozdulást és a NB beosztásokkal kapcsolatosan az NMK Törekvés együttesét NB III. csapatává minősítette.

Az NB osztályba való bejutás nagy meglepődést váltott ki az egyesület széleskörű szurkolótáborából, a vezetőség azonban nem akar itt megállni, hanem kéri az NB II. osztályba való beosztást.

Ez ügyben felkerestük vitéz Papp

János labdarugó szakosztály elnököt és a következő felvilágosítást kaptuk:

A Törekvés a mult év folyamán súlyos anyagi nehézségekkel küzdött és ezért volt kénytelen lemondani a sok kiadással járó NB II. osztályt. A tiszta amatőr alapon működő egyesület kizárólag a lelkes tagok támogatására van utalva, most is a szurkolók siettek segítségünkre és jelentős anyagi támogatással biztosítják, hogy most már zavartalanul szerepelhessen a csapat a NB osztályban. Természetesen a vezetőség arra az álláspontra helyezkedett, hogy ha már felsőbb beosztást kapott a csapat, akkor osszák be ismét az NB II-be, ahol most már zavartalanul küzdhetne az egyesület színeit és ahol nagyobb nézőközönséget is vonzana ki a mérkőzésekre. Ezen a vonalon nagyobb alkalom is van rá, hogy a Törekvés ismét visszazerezhesse régi hírnevét és tekintélyét.

Megkezdtek a svédek az előkészületeket a szeptember 12-iki magyar-svéd labdarugó mérkőzésre

Stockholmi sportbeszámoló közli, hogy a svédek alig fejezték be a labdarugó évadot, máris megkezdtek az előkészületeket a szeptember 12-én sorra kerülendő stockholmi Magyarországi — Svédországi válogatott labdarugó mérkőzésre. A válo-

gatott keret játékosai máris megkezdtek összeszoktatási edzéseiket Stockholmban óriási érdeklődéssel várják a magyar válogatott csapatot, melyről annyi jó tapasztalat s hallottak. Ugyancsak közlik, hogy a svéd labdarugó bajnokságot az idén egy magyar edző csapata, a norköpingi Kamraterna nyerte. Működik már Svédországban egy másik magyar származású edző is, akinek negyedik helyen végzett az egyesület.

APRÓHIRDETÉSEK

Adós-vétel

Tangóharmonika 120 basszusos eladó, Varga, Szent Anna-u. 33. 290

KERTI székeket, lehetőleg összecsuk. hatókat nagy tételben megvételre vagy kölcsön keres a Czaja cirkusz.

Kombinátszoba, konyhaberendezés, rekamerek eladók. Kapucinus-utca 11. Verő asztalosnál. 435

Rádió 3 + 1 Orion szupper eladó. Sztaroveszky-u. 44. 433

Egyszárnyas utcai kapu és ócska ajtók olcsón, valamint egy hazai perzsa ebédő szőnyeg eladók, Lukács György utca 39. 432

Állást nyeez

Ügyes kifutólányt és tanulólynyokat fizetéssel felveez Nagy szalon, Bazár-épület. 431

CSINOS jegyszédőnőket keres a Czaja cirkusz, Jelentkezni a Mussolini-tér. 425

Állást keres

23 éves, ökeresztány fiatalember, ki-segítő irodai munkát vállal. Cimeket a kiadóba kérek. 426

Különlele

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Jóforgalmu pékséget bérbe vennék. Cimeket a kiadóba kérek. 399

Lakás

2 szobás magánházat megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 409

Oklatás

Javító- és magánvizsgákra egy-két tanuló, felsősöket is előkészít középiskolai tanár, Beöthy Ödön-u. 42. 435

Pártoljuk a keresztlény kereskedelmet

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Paál Árpád Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda RT. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.